

Áp dụng bản đồ tư duy giúp học sinh lớp 6 cải thiện kỹ năng viết tiếng Anh

Nguyễn Thị Phượng*; Dương Công Đạt**

*Giáo viên Trường THCS Trung Nghĩa, huyện Yên Phong, tỉnh Bắc Ninh;

** TS. Giảng viên, trường ĐHSP - ĐH Thái Nguyên

Received: 6/3/2024; Accepted: 12/3/2024; Published: 20/3/2024

Abstract: This study aims to improve writing skills for 6th grade students. The study applies mind maps in pre-writing and post-writing in order to help students have clear, coherent, meaningful writing orientation... The research was conducted for 3 months during the 2023 - 2024 school year at Middle School

Research results showed that, after 3 months of applying mind maps in teaching writing skills, more than 90% of students have positive and very positive attitudes towards activities in writing lessons; and more than 90% of students said that their writing ability improved.

Keywords: Mind-map, mind-maps, secondary school, English teaching, Writing skills.

1. Đặt vấn đề

Trong việc học tiếng Anh, học sinh được kỳ vọng có thể nói, viết, đọc và nghe. Tuy nhiên, rất nhiều học sinh coi tiếng Anh là một môn học khó khăn nhất ở trường. Trong đó, kỹ năng viết được coi là khó để học. Theo Richard và Renandya (2002), kỹ năng viết là kỹ năng khó đối với người học ngôn ngữ thứ hai để luyện thành thạo. Thách thức không chỉ nằm ở việc tạo ra và tổ chức các ý tưởng, mà còn ở việc dịch những ý tưởng này thành văn bản có thể đọc được. Hơn nữa, kỹ năng viết có phạm vi tiếp cận rộng rãi để thay đổi và chia sẻ kiến thức của con người để cải thiện cuộc sống. Để đạt được kỹ năng viết tiếng Anh, học sinh nên thành thạo một số loại văn bản. Một trong những loại văn bản là văn mô tả. Ngữ cảnh của văn bản là mô tả về sự vật cụ thể, động vật, con người. Ví dụ: thói quen của chúng ta hoặc một người mà chúng ta biết rõ. Học sinh phải thực hành viết của mình để mô tả môi trường xung quanh thường xuyên. Do đó, viết cần nhiều thời gian hơn để hoàn thành vì quá trình viết có một số bước, chẳng hạn như lập kế hoạch, soạn thảo và sửa đổi. Khả năng viết rõ ràng sẽ giúp truyền đạt ý tưởng hiệu quả và đạt được kết quả mong muốn trong cuộc sống.

Có một số cách để cải thiện kỹ năng viết tiếng Anh. Một trong những cách là tạo bản đồ tư duy. Bản đồ tư duy là sự kết hợp nổi bật giữa hình ảnh, màu sắc và sắp xếp không gian hình ảnh, được chứng minh là cải thiện đáng kể khả năng nhớ thông tin, so với các phương pháp ghi chú và học tập thông thường. Phương pháp này sẽ tạo điều kiện cho học

sinh tích cực hơn trong quá trình học tập. Bằng cách sử dụng bản đồ tư duy, nó khuyến khích sự tò mò của học sinh trong học tập. Điều đó có nghĩa là trong việc giảng dạy học sinh, giáo viên cần phải sáng tạo trong việc liên hệ chủ đề chính với tình huống thực tế và học sinh có thể học các đặc điểm ngôn ngữ cùng một lúc. Những phát hiện của nghiên cứu sẽ giúp giáo viên tiếng Anh nâng cao kỹ năng dạy viết cho học sinh lớp 6 nói chung. Nhà nghiên cứu hy vọng rằng nó mang lại những đóng góp cho giáo viên. Hơn nữa, nghiên cứu có thể cung cấp một kỹ thuật phù hợp để khắc phục vấn đề và học sinh có thể dễ dàng hiểu và tăng cường khả năng viết tốt hơn.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm về bản đồ tư duy

Buzan(2002), nhà tâm lý học người Anh khẳng định rằng bản đồ tư duy là một phương pháp minh họa, kết nối để lưu trữ, tổ chức và ưu tiên thông tin, thường được thực hiện trên giấy, với việc sử dụng các từ khóa và hình ảnh, mỗi từ và hình ảnh sẽ 'ghi lại' những thông tin đặc biệt và kích thích những suy nghĩ và khái niệm mới.

Giống như các công cụ bằng bản đồ khác, bản đồ tư duy có thể được sử dụng để tạo, trực quan hóa, cấu trúc và phân loại các ý tưởng, đồng thời là một trợ giúp để nghiên cứu và tổ chức thông tin, giải quyết vấn đề, đưa ra quyết định và viết.

Theo Trần Đình Châu (2012), bản đồ tư duy có thể chỉ ra cách thức hoạt động của bộ não con người. Bản đồ tư duy tập trung vào hình ảnh, màu sắc, sử dụng mạng lưới liên kết. Nó có một số điểm lợi ích

như Logic và rõ ràng; Trực quan, dễ nhìn, dễ hiểu và dễ nhớ; Có thể có cả tổng quan và chi tiết; Thu hút sự chú ý của học sinh; Kích thích sự sáng tạo của học sinh; Giúp người dùng hệ thống hóa và xem lại kiến thức; Giúp người thuyết trình tổ chức ý tưởng.

2.2. Các hoạt động dạy kỹ năng viết tiếng Anh thông qua bản đồ tư duy

a. Hoạt động 1: Sơ đồ hóa dàn ý bài viết trước khi viết:

Trước khi học sinh bắt đầu viết, điều quan trọng các em phải tạo ra một dàn ý hoàn chỉnh cho bài văn. Điều này sẽ giúp tạo ra một cấu trúc mạch lạc các ý tưởng, ví dụ, trích dẫn. Sơ đồ tư duy là một phương pháp tuyệt vời cho một dàn ý như vậy bởi vì nó cung cấp cho học sinh một cái nhìn tổng quan trực quan về cấu trúc cũng như ý tưởng bài viết.

Ví dụ, Unit 1: Write about your school.

Mục tiêu bài học: Miêu tả về ngôi trường của em.

Các bước tiến hành:

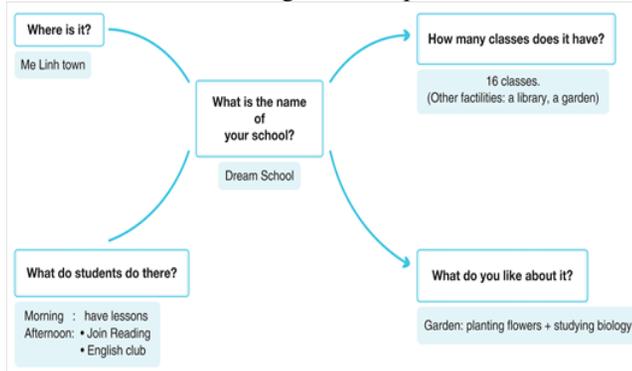
Bước 1: Giáo viên chia lớp thành các nhóm nhỏ.

Bước 2: Hướng dẫn các em lập dàn ý bằng bản đồ tư duy. Học sinh trả lời các câu hỏi gợi ý trong bài:

- 1. What is the name of your school?
2. Where is your school?
3. How many classes does your school have?
4. What do students do at your school?
5. What do you like about your school?

Bước 3: Giáo viên cho học sinh thảo luận theo nhóm, sau đó gọi 1 số nhóm đại diện nêu ý kiến.

Bước 4: Giáo viên thống nhất dàn ý với cả lớp và đưa ra cấu trúc viết chung cho cả lớp.

b. Hoạt động 2: Áp dụng sơ đồ tư duy vào hoạt

động sau khi viết tiếng Anh

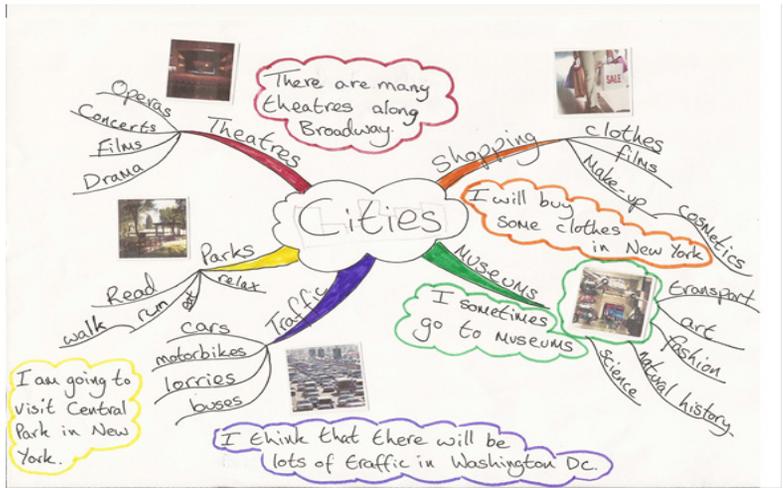
Sau khi hoàn thành bài viết, học sinh có thể được giáo viên yêu cầu kiểm tra chéo cùng với bạn ngồi bên cạnh, hoặc làm việc nhóm và dựa vào dàn ý sơ đồ tư duy để kiểm tra lại bài viết.

Giáo viên có thể tạo thêm hoạt động thuyết trình cuối giờ để kích thích khả năng nói của học sinh dựa vào bản đồ tư duy.

Ví dụ, Unit 9: Write about a city in your country

Sau khi hoàn thành bài viết, học sinh làm việc theo nhóm/cặp để kiểm tra lại bài viết dựa vào sơ đồ tư duy.

- What city is it?
- What is it like? (the weather, the people, the food)
- What can you see and do there?

2.3. Kết quả đạt được sau khi thực hiện các hoạt động

Sau khi áp dụng bản đồ tư duy trong dạy kỹ năng viết, chất lượng lượng dạy và học Tiếng Anh nói chung, năng lực sử dụng Tiếng Anh nói riêng của học sinh được cải thiện rõ rệt.

Việc tích hợp bản đồ tư duy có thể được coi là một cách sáng tạo trong việc giảng dạy ngôn ngữ nói chung và kỹ năng viết nói riêng. Học sinh tích cực tham gia môn học hơn và không còn cảm giác sợ khi tới hoạt động viết. Ngoài ra, bản đồ tư duy kích thích rất tốt khả năng sáng tạo và tư duy mạch lạc của học sinh.

Dưới đây là kết quả được đánh giá thông qua 2 bảng khảo sát (bảng 1 và bảng 2) về thái độ của học sinh và mức độ cải thiện khả năng viết Tiếng Anh thông qua các sơ đồ tư duy.

(Xem tiếp trang 68)

phần này mà còn ứng dụng phương pháp, quy trình TDTK vào các môn học khác để nâng cao hiệu quả giảng dạy và học tập.

Lời cảm ơn

Bài viết đề cập đến những số liệu thực tế thu thập được từ quá trình nghiên cứu và giảng dạy của Nhóm chuyên môn Thiết kế sáng tạo đã thực hiện trong thời gian qua. Nhóm tác giả xin chân thành cảm ơn Nhóm chuyên môn Thiết kế sáng tạo, Khoa Cơ điện tử, Trường Cơ khí, Đại học Bách khoa Hà Nội.

Tài liệu tham khảo

1. Tim Brown, “ Design Thinking Defined,” IDEO Design Thinking, [Online]. Available: <https://designthinking.ideo.com/>. [Accessed 13 04 2023]. [Trực tuyến].
2. “16 types of methodologies in design thinking and innovation,” Strength Scape, [Trực tuyến]. Available: <https://strengthscape.com/16-types-of-methodologies-in-design-thinking-and-innovation/>.

[Đã truy cập 10 06 2023].

3. Rikke Friis Dam, 5 Stages in the Design Thinking Process, Interaction Design, [Online]. Available: <https://www.interactiondesign.org/literature/article/5-stages-in-the-design-thinking-process>. [Trực tuyến].

4. “Tổng quan,” Đại học Bách khoa Hà Nội, 2023. [Trực tuyến]. Available: <https://hust.edu.vn/vi/about/tong-quan.html>.

5. Dương Thị Kim Đức, Nguyễn Thanh Mai, “Đề cương học phần Thiết kế Mỹ thuật Công nghiệp,” Đại học Bách Khoa Hà Nội, 2017.

6. Duong Thi Kim Duc, Le Tieu Thanh, “Developing Training From Industrial Design To Innovative Design In Vietnam,” trong *The Autex Research Journal* , 2023

7. Lê Tiểu Thanh, “Đề tài cấp trường: Ứng dụng Tư duy Thiết kế cho giảng dạy Thiết kế công nghiệp,” Đại học Bách Khoa Hà Nội, 2022.

Áp dụng bản đồ tư duy giúp học sinh lớp 6... (tiếp theo trang 53)

Bảng 2.1. Thái độ của học sinh khi tham gia các tiết học viết

TT	Câu hỏi	Thái độ của học sinh khi tham gia học kĩ năng viết			
		Rất hứng thú và tự tin (%)	Hứng thú và tự tin (%)	Không hứng thú và tự tin (%)	Không quan tâm (%)
1	Em có hứng thú với tiết học viết hay không?	67.7 (23)	26.4 (9)	5.9 (2)	0.0 (0)

Bảng 2.2. Mức độ cải thiện khả năng viết thông qua sơ đồ tư duy

TT	Câu hỏi	Mức độ cải thiện khả năng viết thông qua sơ đồ tư duy			
		Cải thiện rõ rệt (%)	Cải thiện (%)	Cải thiện ít (%)	Không cải thiện (%)
1	Em thấy qua việc áp dụng sơ đồ tư duy, khả năng viết của em được cải thiện như thế nào?	58.8 (20)	35.3 (12)	5.9 (2)	0.00 (0)

Kết quả từ bảng 2.1 và bảng 2.2 cho thấy: hơn 90% học sinh có thái độ tích cực và rất tích cực đối với các hoạt động trong tiết học viết; và hơn 90% học sinh cho rằng khả năng viết được cải thiện rõ rệt và rất rõ rệt sau khi được áp dụng sơ đồ tư duy.

3. Kết luận

Kĩ năng viết có vai trò quan trọng trong hệ thống ngôn ngữ. Việc áp dụng bản đồ tư duy trong kĩ năng viết Tiếng Anh cho học sinh lớp 6 một cách đúng đắn giúp học sinh phát triển kĩ năng viết nhanh chóng và giúp các em yêu thích học tiếng Anh.

Học sinh có sự tiến bộ rõ rệt sau mỗi bài học, các tiết học trở lên sôi động hơn với rất nhiều hình ảnh, phương pháp ngắn gọn nhưng lại giống như khung sườn chắc chắn cho các em tự tin hơn trong phần liên kết ý cho bài viết. Hơn thế nữa, kĩ năng làm việc nhóm được đẩy lên, tập thể lớp trở lên đoàn kết, sáng tạo hơn rất nhiều.

Tài liệu tham khảo

1. Buzan, T. (2002). *How to Mind Map: The Ultimate Thinking Tool That Will Change Your Life*. London Press.
2. Ho Thi Hai Yen (2013), *Using short stories to improve writing skill of students at pre-intermediate level*: Unpublished MA thesis. Vinh University
3. Le Thi Ngan (2013), *Using mind-mapping to check students' reading comprehension*. Unpublished MA thesis. Vinh University
4. Richards, J. C. and W. A. Renandya. (eds.) (2002), *Methodology in Language Teaching: An Anthology of Current Practice*. Cambridge Press
5. Tran Đình Châu (2012). *Đổi mới phương pháp dạy học và sáng tạo với bản đồ tư duy*, Hanoi: Nxb Giáo dục.